

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

N E D E R L A N D E N .

's-Gravenhage, 3 Februarij 1820.

Heden zijn de pleidooijen in de zaak van den Generaal *Stedman* tegen den Uitgever van dit Dagblad voortgezet. Nadat de heeren Advokaten van beide partijen het woord hadden gevoerd, heeft de gedaagde verzocht op zijne wijze zijne verdediging te mogen voordragen. De heer President der Regtbank hem dit hebbende toegestaan, heeft hij eene Memorie voorgelezen, waarin hij heeft getracht te bewijzen dat hij den Generaal *Stedman* niet beleedigd heeft door van hem, op deswege bekomene berigten, te zeggen, dat hij te Amsterdam in hechtenis was; hij heeft voorts beweerd dat hij dien persoon nimmer heeft willen beleedigen, en dat, zoo dra hem was bekend geworden dat deze zich alhier in den Haag bevond, hij daarvan dadelijk in zijn Dagblad had berigt gegeven; dat hij alzoo ter dezer zake gedaan had alles wat men van eenen Dagbladschrijver kon verwachten. Hij heeft gezegd, en uit den ganschen samenhang der zake aangetoond, dat hij het beklagde artikel, zonder eenig boos opzet en ter goeder trouw had geschreven, zoo dat de actie van *injurie* hier niet te pas konde komen. Wij zullen hier niet vermelden alles wat van wederzijden gepleit is: dit zoude ons te verre voeren. De zaak is thans in 's Regters handen; met een vol vertrouwen op zijn doorzigt en op ons goed regt, wachten wij gerust het vonnis af, en eerst na hetzelfde zullen wij bepalen, of wij onze memorie, geheel of gedeeltelijk aan het publiek, dat in deze zaak zoo veel belang schijnt te stellen, zullen mededeelen.

De parijsche dagbladen deelen eenen brief mede van den heer *Boers*, die met den heer *Bouwens* te Amsterdam is gearresteerd geweest, vervolgens ontslagen, op de kusten van Engeland gestraud, en die zich nu te Parijs bevindt, alwaar hij zich, bij zijne aankomst, dadelijk heeft vertoond niet alleen aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, maar ook aan den Nederlandschen Ambassadeur, den Baron *Fagel*. In dien brief, gedagteekend uit Parijs den 28 Januarij 1820, spreekt de heer *Boers* een artikel tegen, hetwelk de *Impartial* van den 19. derzelfde maand, waarvan wij thans een exemplaar onder oogen hebben, wegens de redenen van zijne arrestatie te Amsterdam, had geplaatst. Wij willen die redenen die de heer *Boers* voor onwaarachtig verklaart, hier niet herhalen, even min als wij zijnen brief zelven willen mededeelen; wij maken daarvan alleen gewag omdat die brief volkomen bevestigt hetgeen wij te voren aangaande die beruchte en duistere zaak hebben vermeld, en dat wij daaruit moeten opmaken, dat de heer *Boers* wel zeer onschuldig heeft moeten zijn, daar hij den brief begint met te zeggen; dat hij met eene zending van het gouvernement, voor Surinamen, is belast, en dat hij zich tot voebrengring daarvan had ingescheept. Wij durven aan elken onpartijdigen beoordeelaar vragen, of men met eenigen grond zoude kunnen veronderstellen, dat het gouvernement der Nederlanden eene missie zonde toevertrouwen aan eenen persoon, die op eenigerlei wijze

schuldig was aan de zaak waarvoor hij is gearresteerd geworden.

Voor het overige, willen wij niet ontveinzen, dat ook wij, met de Schrijvers van de *Renommée*, van oordeel zijn, dat het belang van het gouvernement zoude vorderen, dat die zaak waarover zoo vele allervreemdste gissingen en zoo vele aanmerkingen worden gemaakt, waarin zelfs de *Grondwet* is betrokken, en waarmede het publiek zich zoo zeer bezig houdt, dat die duistere zaak in haar ware daglicht wierd gesteld, opdat alzoo op eene officiele wijze wierden tegen gegaan gissingen en aanmerkingen, welke door het stilzwijgen van de zijde des governments eenen schijn van waarheid zonden kunnen bekomen.

De tijding is hier aangekomen, dat Z. M. de Koning van Engeland is overleden. Hoezeerdeze gebeurtenis geenen invloed op de staatkundige gesteldheid van Europa kunne hebben, moeten de gevolgen daarvan echter op eene andere wijze belangrijk worden. De vraag zal nu zijn, wat er zal worden van H. K. H. de Prinses van *Wallis*, die sedert jaren buiten het Koninkrijk van Groot-Brittannië leeft en reist: zal zij als Koningin worden gekroond?

F R A N K R I J K .

Parijs, den 29 Januarij.

De Minister van Financien, heeft heden aan de Kamer der Gedeputeerden aangeboden het budget van ontvangsten voor het jaar 1820, hetwelk na aftrek van eene som van 134, 375, 130 francs voor kosten van perceptie, bedraagt 739, 712, 750 francs. De perceptie-kosten voor de indirecte belastingen worden begroot op 48,316,300; die voor de inkomende en uitgaande regten en de regten op het Zout op 23,013,000. De Minister besluit zijne aanspraak, bij deze aanbieding gedaan, met deze woorden: » De staat van onze Financien, in deszelfs geheel en bijzondere deelen beschouwd, is zeer geruststellende voor het tegenwoordige en nog meer voor het toekomstige. Het was voor ons schoone Vaderland bewaard dit schouwspel op te leveren, na de rampen welke de Staatkunde en de ongenade der jaargetijden, gedurende vijf jaren, aan hetzelfde hebben berokkend.

» De herstelling onzer Financien kan niet nalaten ook eenen gunstigen invloed te hebben op de overige deelen van het maatschappelijk ligchaam. Zoo er nog zijn die lijden, geneesmiddel is niet verre van ons: wij moeten ons slechts overtuigd houden, dat wij alle grondstoffen van welvaart bezitten, en wij moeten elkander slechts verstaan om daarvan gebruik te maken.»

Z A K E N V A N S P A N J E .

Men schrijft uit Parijs, van den 29. Januarij, dat er geene nieuwe tijdingen uit Spanje zijn aangekomen. Intusschen had men de engelsche dagbladen ontvangen, welke ten naasten bij de tijdingen hebben bevestigd die te Parijs verspreid zijn geworden, hoe-

zeer zij langs eenen gansch anderen weg zijn gekomen. De brieven van Marseille, van den 22, melden, dat het Amerikaansche schip *le Pacifique*, komende van New-York, en hetwelk Gibraltar had aangedaan, van waar het den 10. was vertrokken, den 21. in die haven het anker had laten vallen. De kapitein van dat schip heeft aan verscheiden kooplieden van Marseille brieven van Gibraltar ter hand doen stellen, waarin gemeld wordt, dat het Spaansche leger onder de muren van Kadix zich bij de opstandelingen zouden hebben gevoegd, de Constitutie der *cortes* geproclameerd, en dat hetzelfde op Madrid scheen te willen aantrekken.

Alle brieven van Madrid, waarvan in de dagbladen van Bourdeaux melding wordt gemaakt, bewijzen dat de gemeenschap tuschen Kadix en de Hoofdstad ten eene male was afgebroken, eene omstandigheid die een zeker gewigt schijnt bij te zetten aan de tijdingen, welke zekere *Ultra*-Koningsgezinde Fransche dagbladen zich gehaast hebben tegen te spreken.

In den *Moniteur* leest men dat de Spaansche Generaal *Freyre* te Seville werd terug gehouden door den sneeuw, die in de ommestreeken dier stad was gevallen. Een ander dagblad merkt aan, dat er te veel onderwijs in Frankrijk is, en dat er te veel Franschen zijn die de provincie waarvan Seville de hoofdstad is, kennen, dan dat de *Moniteur* zoude kunnen hopen zijne lezers aan de waarheid van een' dergelijken hinderpaal te doen gelooven. Dit officieel dagblad had er nog bij moeten voegen, dat de troepen van den Generaal *Freyre* den Gualquivir op het ijs waren overgetrokken: het een zou even zoo geloofwaardig als het andere zijn geweest.

Andere brieven van Gibraltar, mede van den 10, in Engeland aangekomen, behelzen de namen van verscheiden Hoofdofficieren die zich in de magt der opstandelingen bevinden, en noemen daaronder, even als in de fransche berigten, den opperbevelhebber Graaf *Calderon*, en den Minister der Marine *Cisneros*.

De tijdingen in Engeland ontvangen, bevestigen insgelijks de bemeestering van Arcos, La Puebla, Xeres, Puerto-Real, het eiland Leon en verscheiden andere plaatsen, waar men de Constitutie der *Cortes* heeft geproclameerd. Volgens die tijdingen, is *Don Raphael Priego* opperbevelhebber der opstandelingen, *Don Antonio Quiroga* is aan het hoofd der voorhoede; *Miranda* is chef van den staf.

De *Courier*, een Ministerieel dagblad, zegt ook, dat men niet kan twijfelen aan de uitbarsting van eenen vreeselijken opstand in Spanje; maar voegt er bij, dat de tijdingen dienaangaande nog zoo verward en onvolledig zijn, dat men deszelfs aard en natuur nog niet wel kan bepalen; dat echter de weinige brieven welke van Seville en Madrid te Londen zijn aangekomen en welke geopend schijnen te zijn, aanleiding geven om te gelooven, dat de opstand ernstig is, en dat waarschijnlijk de brieven waarin men meer uitvoerigheid en nauwkeurigheid over het gebeurde is gesproken, zullen zijn terug gekomen geworden.

Volgens brieven van Lissabon, van den 15, schijnt het ook, dat de gemeenschap tuschen Kadix en Madrid is afgeschieden.

Albengelwerk.

GEDACHTEN over eenige onderwerpen, betrekking hebbende tot de aanstaande Nederlandsche wetgeving. Te Zutphen, bij *Thieme*, 1819, in 8.° bladz. 84.

Eene nieuwe wetgeving is steeds voor een volk een voorwerp van het hoogste aanbelang. Slaven der gewoonte, houden wij ons, ten minste het meeren deel der menschen, gaarn aan het oude; het nieuwe ontmoet meestal tegenstand, en het duurt doorgaans vrij lang, eer men zich daaraan kan gewennen en eer men van deszelfs deugdelijkheid genoegzaam overtuigd is. Dit heeft vooral plaats ten aanzien van elk nieuw stelsel van wetten, dat aan eene Natie wordt voorgedragen. Wij zijn in dat geval; het gebrekkige onzer wetgeving, voor 1795, is algemeen erkend geworden; van dien tijd af, zijn er vele pogingen aangewend, om algemeene wetboeken te vervaardigen en in te voeren: die pogingen zijn niet gelukkig geweest. Koning *Lodewijk* had het een weinig verder, in dat opzigt, gebracht; doch het werk was nog

onvolledig, toen hij genoodzaakt werd afstand te doen van den troon. Eene volledige wetgeving viel ons eerst te beurt, toen wij met het machtige fransche Rijk werden vereenigd. Hoe vreemd, in vele opzichten, dezelve voor ons ware, wij wisten ons daar naar te voegen, ja, wij vonden er zelfs veel goeds in, veel dat ons behaagde. Het is deze zelfde wetgeving die wij nog op dit oogenblik bezitten, en die onze Zuidelijke broeders, even lang als de Franschen zelf, met welke zij, bij de oorspronkelijke invoering der nieuwe wetboeken, reeds waren vereenigd, bezeten hebben. Eenige bepalingen, met onzen landaard niet overeenkomende, zijn gewijzigd, veranderd of vernietigd; maar het geheel is behouden, en wij zijn thans daaraan gewend. Intusschen, is bij artikel 163 onzer Grondwet, in 1815, vastgesteld, dat er een algemeen wetboek van burgerlijk regt, van koophandel, van lijfstraffelijk regt, van de zamenstelling der regterlijke magt en van de manier van procederen zoude worden ingevoerd, of, gelijk er in den franschen tekst staat, *zoude zijn*. Sedert, is er veel over dit onderwerp geschreven; en vele verstandige lieden zijn van begrip geweest, dat men de fransche wetboeken die ons thans regeren, zoude behooren te behouden, echter met zoodanige veranderingen als men zoude ordeelen daarin te moeten maken. Van dat gevoelen waren ook de Staten van onderscheidene provincien onzes Koninkrijks. De Koning begreep nogtans, hunne vertoogen niet te moeten inwilligen, maar liet door eene Commissie eenige stukken van een nieuw Burgerlijk Wetboek, eene *smaakvolle proeve*, zegt een onzer mede-arbeiders, aan de Staten-Generaal aanbieden. De aanmerkingen over de nieuwe wetgeving vermeerderden; en het is tot op dit oogenblik nog niet beslist, of wij de fransche wetboeken, naar onze zeden en gewoonten gewijzigd, zullen behouden, dan wel of wij gansch nieuwe wetboeken, anders ingerigt, anders geaccordeven, zullen ontvangen. De Grondwet heeft te dien opzigt alle vrijheid gelaten. *Er zal een algemeen wetboek voor het gansch Koninkrijk zijn; (Il y aura pour tout le Royaume un même code)*. Deze woorden beteekenen eenvoudig: men zal nader onderzoeken welke wetgeving voor het nieuwe Koninkrijk geschikt zij, en men zal de tegenwoordige kunnen behouden, in zoo verre dezelve goed mogt worden bevonden; maar men zal ze ook kunnen veranderen, voor zoo veel men zulks dienstig mogt ordeelen. Daar wordt alleen gevorderd een algemeen wetboek (*un même code*) voor het gansche Koninkrijk, naar geenszins een nieuw wetboek, (*un nouveau code*): de Grondwet heeft niet beslist dat de tegenwoordige wetboeken, als slecht, moesten worden verworpen.

Elke bijdrage nu, welke licht over deze stof verspreidt, kan aan de Natie en derzelve Vertegenwoordigers, die dit gewigtig vraagstuk zullen moeten beslissen, niet dan aangenaam zijn. Onder de voortbrengselen van dien aard, welke door de drukpers reeds zijn gemeen gemaakt, onderscheidt zich het geschrift dat wij thans aankondigen, en dat wij een weinig nader zullen doen kennen.

In deze brochure, deelt de ongenoemde en ons onbekende Schrijver zijne gedachten, voornamelijk, mede over eenige onderwerpen, welke in het wetboek van *regtspleging* en der *regterlijke organisatie* eene plaats zullen moeten vinden. Vooraf klaagt hij, en met zeer veel reden, dat de ontwerpen onzer nieuwe wetboeken niet, even als in Pruisen, Beieren en Denemarken, aan het oordeel van het publiek zijn onderworpen geworden: hij kan, even min als iemand, de redenen der geheimzinnigheid, ten aanzien dier wetboeken in acht genomen, doorgronden. Hij beoordeelt niet hetgeen ons van dezelve, door de gedane aanbieding aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, reeds bekend is; zijn geschrift heft zich alleen tot eenige afzonderlijke onderwerpen, waarvan wij den korten inhoud zullen opgeven.

I. Hij betoogt, in de eerste plaats, de noodzakelijkheid van het behoud van het *publiek ministerie*, zoo als hetzelfde thans bestaat, en zoo als wij er geen kenden voor onze inlijving in het fransche Keizerrijk. » Door deze instelling te vernietigen, zou te gelijken tijd vernietigd worden de waarborg voor de openbare orde en de band die de regterlijke magt aan het administratief gezag verbindt. Dit ontwikkelt de Schrijver voorts met zeer veel klem van redenen, en hij besluit zijn betoog met deze woorden: » De voortdurende van het publiek ministerie, ook onder eene eigene Nederlandsche wetgeving, blijft eene hoogst wenschelijke zaak, die alleen hare bestridders zal kunnen vinden in de overdrowene begunstigers van het oude, of in de bekrompene gemoederen van zoodanige Raadsheeren, die weleer den Prokureur-Generaal van

den Hove kunnen *eersten* *suppost* geliefden te noemen."

II. In de tweede plaats, onderzoekt de Schrijver, of de *publiciteit* der terechtzittingen behoort te worden hersteld, zoo als wij die gekend hebben onder het Fransche bestuur, dan wel of dezelve behoort te blijven op den tegenwoordigen voet? Hij verklaart zich voor het eerste. Met zeer veel oordeel laat hij zich uit over de *orale* of *mondelijke* debatten, welke, zegt hij, » daarom verkiesselijk zijn boven de schriftelijke, omdat zij den regter in de gelegenheid stellen om de getuigen en beklaagden in persoon te zien, te hooren, en zich alzoo door zijne eigene zintuigen te verzekeren van derzelyver geloofwaardigheid." Om het schadelijke der schriftelijke verklaringen aan te toonen, zegt hij te regt, dat dikwerf bij het opmaken derzelve, niet de eigene woorden des gedagvaardden, maar die van den Griffier of den Regter, met het verhoor belast; worden te boek gesteld, waardoor gemakkelijk tot dwaalbegrippen bij anderen aanleiding kan worden gegeven, daar één enkel kwalijk gesteld woord dikwerf een geheel ander denkbeeld kan te weeg brengen dan de spreker bedoelde.

» Maar, vraagt hij vervolgens, zullen nu deze debatten in het openbaar worden gehouden? Zie daar eene gewigte vraag, welke de kundige Schrijver bevestigender wijze beantwoordt, op zulke goede gronden en met zoo veel duidelijkheid, dat men dit lezende zich niet genoeg kan verwonderen over de overhaasting, waarmede in de eerste dagen der omwenteling van 1813, een besluit is genomen, (dat echter nimmer door eene wet, met gemeen overleg der Staten-Generaal gemaakt, is bekrachtigd), waarbij die openbare debatten, met de instelling der *jury*, zoo maar eensklaps zijn afgeschaft geworden. Te regt merkt de Schrijver aan, dat zoo die openbare debatten, gelijk men voorgaaf, eene leerschool voor de misdaad zijn, en uit dien hoofde niet behooren te worden gehandhaafd, men met even veel grond de openbare pleidooijen had kunnen afschaffen, daar het meer is door de sophistische rede van den verdediger, dat de onkundigen onderrichting verkrijgen in de kunst om, zonder bloozen, der waarheid te kort te doen, dan wel door het bloote verhaal der daadzaken hetwelk door getuigen en beklaagden, elk op zijne wijze, wordt afgelegd. Wij honen met den Schrijver dat wij ten minste dit gedeelte van de Fransche wetgeving, de *jury* met de openbare debatten, die groote waarborg der individuele vrijheid, zullen mogen behouden, of liever, bij onze nieuwe wetboeken hersteld zien. Heeft niet de Natie over eenig punt duidelijk verklaard, het is gewis over dat der *jury*. En zal men dan, tegen den uitgedrukten wil des Volks aan, hetzelfde nog langer willen berooven van eene instelling, die het begeert om dat het daarin een waarborg tegen alle regterlijke onderdrukking meent te vinden?

III. Eenzwaardig zijn de aanmerkingen welke de Schrijver maakt, aangaande de *instructie* van criminele procedures. Hij gelooft niet dat het zeer doelmatig zij, dit onderzoek aan eenen bijzonderen *Regter ter instructie* over te laten, en in allen gevallen wenschte hij, en wij wenschep het met hem, dat de regtmagt; aan dien regter in het Fransche wetboek toegekend, binnen enge grenzen worde beperkt. Het 133 artikel van het wetboek van strafvordering draagt te veel het merk der Keizerlijke inquisitie, dan dat het in het vrije en vrijheidslevende Nederland geduld zoude kunnen worden. Hij wil ook nog, en ook hier in zal wel ieder, die geen voorstander van het willekeurige is, eenstemmig met hem denken, dat bij de nieuwe wet eenige bepalingen worden gemaakt, ten aanzien van den tijd binnen welchen de instructie, behoudens wettige redenen van uitzondering, zoude moeten worden ten einde gebracht. De Fransche wet heeft dienaangaande niets voorgeschreven, en alles overgelaten aan het welbehagen van den Regter ter instructie, wiens magt in dit opzigt, naar ons oordeel, veel te groot is.

IV. De vierde aanmerking van den Schrijver loopt over het aantal regtbanken, welke bij de wet zouden worden vastgesteld. Ten aanzien van de *Regtbanken van eersten aanleg*, is hij van oordeel dat deze zouden moeten blijven bestaan in hetzelfde getal, waarin zij zich thans bevinden, maar dat het getal der regters zoude moeten worden vermeerderd; dat het vooreerst *oneven* zoude moeten zijn, en daar dat van drie te gering zoude wezen, dat het op vijf of zeven zoude moeten worden gebracht. Door deze vermeerdering van het getal der regters, zoude men de tegenwoordige plaatsvervangende regters kunnen ontbeeren, tot werkelijke verbetering van het

justicie-wezen. Over het aantal Geregtshoven of *Hoven van Appel*, laat de Schrijver zich niet uit. Hoe geringer het aantal dier Hoven zal zijn, hoe meer zekerheid men zal hebben voor de goede samenstelling derzelve; en hoe beter de zamenstelling der Geregtshoven zal zijn, hoe grooter de verzekering zal wezen welke de ingezetenen des Koninkrijks zullen hebben dat hun goed regt zal wedervaren, en dat de wetten geene ijdele klanken voor hen zullen zijn, maar ten hinnen opzichte zullen worden gehandhaafd volgens derzelyver waren zin en beteekenis.

Van ganscher harte stemmen wij voorts met den wensch des Schrijvers in, dat het nieuwe wetboek als eene *heilige* voorwaarde tot het verkrijgen van eene regterlijke waardigheid, zal vast stellen, dat de kandidaat in de regten *gegradueerd* zij. Daar het *meesterschap in de regten*, volgens de nieuwe wijze verordeningen op het *hooger onderwijs*, thans niet zoo gemakkelijk als voorheen bij ons te bekomen is, mag men het daarvoor houden, dat de regtbanken beter zouden zijn zamengesteld, indien de door den Schrijver aangeprezene bepaling in de nieuwe wetboeken werd ingelascht.

V. Uitgebreid zijn des Schrijvers aanmerkingen over de *Vrederegerten*; wij kunnen hem daarin niet volgen; wij zullen alleen zeggen, dat hij van meening is dat die regtbanken, zoo als dezelve thans zijn zamengesteld, niet voldoen aan hun lofwaardig doel, en dat hier omtrent verbeteringen zouden kunnen worden daargesteld.

VI. De *intime convictie* of de innerlijke overtuiging, het zesde punt waarover de beschouwing des Schrijver zich uitstrekt, wordt door hem genoemd het grootste struikelblok in onze tegenwoordige lijfstrafelijke wetgeving. De Schrijver zoude willen dat die innerlijke overtuiging, op vastgestelde regelen, ten aanzien van het bewijs rustte. Zoo als de wet thans ligt, is het, naar zijn oordeel, niet deze, maar een zeker duister zedelijk gevoel des regters, of de *willokeur*, welke eenen aangeklaagde veroordeelt of vrijspreekt. Hierover valt veel te zeggen, zoo voor als tegen; het punt is teeder; dan het is hier de plaats niet, daarover in het breede uit te weiden. Wij haasten ons om te komen tot de zevende en laatste aanmerking des Schrijvers.

VII. Dit stuk betreft den *eed*, beschouwd als middel ter ontdekking der waarheid, als waarborg voor de waarachtigheid der verklaringen. De Schrijver erkent deszelfs invloed; hij wil den eed behouden hebben, maar wenschte een ander formulier dan dat hetwelk thans in gebruik is. Zeer juist merkt hij aan, dat de ware zin en meening van het tegenwoordige formulier van eed: *Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig, hetwelk voor onze beschaaftde en geleetere leden eeds een raadsel is, niet dan louter onzin is voor onze landlieden en daghuarders*; welke intusschen het meest als getuigen in criminele zaken worden opgeroepen; hij zoude derhalve gaaru dat formulier door een meer duidelijk, een meer doelmatig vervangen zien; hij is van gedachte, dat men zich zeer goed zoude kunnen bedienen van het bij de Fransche wet voorgeschrevene (art 317 van het wetboek van strafvordering), volgens hetwelk de getuige gehouden is te zweren, » dat hij zal spreken zonder haat en zonder vrees, dat hij zal zeggen de waarheid en niets dan de waarheid;» hij zoude, om den godsdienstigen indruk, waarop het bij het eedzweren toch vooral aankomt, te verlevendigen en op te wekken, verlangen, dat de woorden *almagtig of alwetend God*, in het formulier plaats vonden, zoodanig dat hetzelfde op deze of dergelijke wijze ware ingerigt: *Ik zweer bij den almagtigen God dat ik zal spreken zonder, enz.* In plaats van het opsteken der twee voorste vingers van de regterhand, thans bij het eedzweren gebruikelijk, volgens den Schrijver eene ondoelmatige *ceremonie*, waarvan weinigen den oorspronkelijken zin en meening verstaan, zoude hij verkiezen het leggen van de hand op het hart of het uitstrekken des regterarms, bewegingen tot welke de mensch, bij de betuiging van zekere gevoelens, die eenen bijzondere indruk op zijne ziele schijnen te maken, onwillekeurig gedreven wordt.

Ziedaar den voornamen inhoud van een werkje, dat met veel oordeel en met netheid is geschreven, en dat wij daarom gerust durven aanbevelen aan allen die belang stellen in de gewigtige onderwerpen door den Schrijver behandeld, en inzonderheid aan hen, wier taak het zal zijn daarover als wetgevers, als vertegenwoordigers van het gansche Nederlandsche Volk, eenmaal, *misschien voor eeuwen*, te beslissen.

BERIGT VAN INTEEKENING van de Weduwe J. ALLART EN COMP. Boekverkoopers, in 's Hage, wegens de uitgave van het uitstekend welgelijkende portret van den heere GIJSBERT KAREL GRAVE VAN HOGENDORP, hetwelk naar het onlangs meesterlijk vervaardigde Schilderij van den Heer C. CRLS, kunstig en uitvoerig van gravure in 't koper zal worden gebragt door den Heer P. VELIJN.

Tot de liefde voor het Vaderland, behoorden bij den Nederlander te allen tijde, onafscheidbaar, eerbiedige dank en verkleedheid aan die groote Mannen, die zijn vaderlijk erf, zijne vrijheid en regten, zijne welvaart en bezittingen, verdedigden; hem deze wewierf, wedschonk, of deed behouden.

Dat de Nederlandsche Natie van deze prijswaardige deugden heden ten dage niet vreemd is, en ze zelfs met het warmste gevoel nog kpeestert, bewijst de algemeene hoogachting, levendige erkentenis en dankbare hulde, welke zij bewijst aan haren grooten Vertegenwoordiger, den Heere *Gijsbert Karel Grave van Hogendorp*.

Daar de Natie dus diep gevoelt, wat zij aan de onvermoeide mannelijke pogingen van dezen met zoo hoogen graad van kennis, aangaande 's Lands en Volks belangen, toegerusten Staatsman, zoo bij hare hooge Vertegenwoordiging, als door zijne over 's Lands algemeene en hare bijzondere welvaart zoo veel licht verspreidende geschriften, te danken heeft, kan het niet anders, of dat gene, wat haar en de nakomelingschap dien belangeloozen Vriend des Vaderlands en des Volks, als levend, kan vertegenwoordigen en onvergetelijk maken, moet haar hartelijk welkom zijn.

Om aan deze de Natie vereerende belangstelling, op eene gepaste wijze te voldoen, hebben de Boekverkoopers *de Weduwe J. Allart en Comp.* Besloten, een, met wat de kunst daartoe zal vermogen, in allen deele heerlijk uitgevoerd Portret van den heere *Grave van Hogendorp*, bij wijze van inteekening in het licht te geven.

Daar nog onlangs des *Graven* Afbeelding door den Heer *C. Crls* bijna levensgroot, meesterlijk naar 't leven is geschilderd, zijn de Uitgevers in de gunstige gelegenheid gesteld, om naar dit origineele Schilderij de gravure te doen vervaardigen, die dan ook door den Heer *P. Velijn*, door zijne kunstwerken bij ons met grooten lof bekend, met de meeste zorg en uitvoerigheid zal worden geëxecuteerd. De gevestigde naam van beide Kunstenaars, zoo van Schilder als Graveur, waarborgen dus het Publiek voor eene sprekende gelijkens en heerlijke uitvoering.

De gravure der plaat, zal beslaan 15 duimen in de hoogte en 12 duimen in de breedte en zal dus eene sierlijke meubelprent uitmaken. De *Graaf* wordt voorgesteld in eene rustige zittende gestalte; coloriet, costuum, draperie en verder bijwerk, zijn zoo gekozen, dat deze alle ongemeen tot het effect van het beeld medewerken, het welk zoo expressief gelijkende is, dat het schijnt tot aanschouwer te spreken.

Schoon de Uitgevers van de algemeene belangstelling in deze hunne onderneming zich overtuigd houden, zijn zij echter, van wege de vrij aanmerkelijke kostbaarheid derzelve, gedrongen, zich van de deelneming hunner Landgenooten eenigzins zeker te stellen; ten welken einde bij hen en alom bij de Boekverkoopers de inteekening op dit belangrijke kunststuk, tot den eersten April, zal kunnen geschieden; zoodra zich echter inmiddels een getal Inteekenaren, toereikende om maar eenigzins de kosten te kunnen bestrijden, zal hebben opgedaan, zal dadelijk met de gravure een aanvang worden gemaakt.

Bij de Inteekening wordt niets betaald, maar bij de aflevering zal men tegen kwitantie voldoen.

Voor de Proefdrukken, zonder letters. f 9:—
Voor de Proefdrukken, met letters. „ 7:10:—
Voor de ordinaire drukken. „ 6:—

De aflevering zal in den kortst mogelijken tijd, die eene uitvoering van dit gewigt toelaat, geschieden. Aan de Inteekenaren die het eerst zullen hebben ingeteekend, zullen de eerste drukken, naar den tijd hunner inschrijving, worden geleverd, waarom de Uitgevers verzoeken bij de teekening den datum te voegen, naar welken elke druk zal genomerd zijn.

Om aan deze kunstprent voor de Inteekenaren eene blijvende waarde te geven, verbinden de Uitgevers zich, slechts 50 plaatdrukken, boven het getal der ingeteekende te doen maken, welke niet dan met een derde verhooging der bovengestelde prijzen te bekomen zullen zijn. Na het afmaken der ingeteekende en der 50 gemelde plaatdrukken, zal de plaat dadelijk verbroken worden, waarven zij als dan elken Inteekenaar, dit verkiezende, in de gelegenheid zullen stellen zich te kunnen overtuigen.

De ondergeteekenden, getroffen over de treurige omstandigheden, waarin vele hunner landgenooten, door de geweldige overstromingen van de Waal en de nabijge Rivieren, verkeerden, hebben zich vereenigd om hunne pogingen aan te wenden, ten einde dezelve, in den eersten nood, zoo veel mogelijk, te hulp te komen, en haasten zich dus om aan hunne landgenooten de gelegenheid aan te bieden, om door zoolanige spoedige bijdragen, als zij mogten goedvinden aan een van hen ter hand te stellen, hun in deze hunne beoefing te ondersteunen.

Amsterdam, den 2. Februarij 1820.

Ludovicus Hamerster Ameshoff,
M. Broes Msz,
Wilhelm Broes,
Pibo Antonius Brugmans,
Johannes Carp,
Petrus Paulus Charlé,
Gulian Daniel Crommelin,
Daniel Hooft, J.Bsz.
Johannes Cornelis Spingler,
Gerrit Anthonij van der Voort.

Advertentie.

TEN VORDEELE, VAN DOOR DE OVERSTROOMINGEN, NOOD LIJDENDEN zullen de Boekverkoopers BEIJERINX EN WILLEMSZ, bij inteekening, door een goede hand geschreven, uitgeven: EENE VOLLEDIGE BESCHRIJVING DER DIJKBREUKEN EN OVERSTROOMINGEN, met kaarten en platen. Een Bericht van inteekening, zal eerst daags daarvan het licht zien.

CHR. HEINTZE Kunst-Glasblazer, maakt aan het geëerd en kunstminnend Publiek bekend, dat hij des namiddags, van 5 tot 9 uren, op het Spui, het 5de huis van de Veerkade, in N.º 235, zijne kunst in het Glasspinnen en Glasblazen zal vertoonen.

De Entree voor ieder Persoon is 12 stuivers; kinderen beneden de twaalf Jaren betalen de helft; niet geen er vervaardigd wordt, is op de aan de huizen rond gezondene biljetten breeder gespecificeerd.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

Amsterdam, den 3 Februarij 1820.

HOLLAND, Werkelijke schuld	2½ pCt.	44	a	44½
Rest. uitgestelde dito		18	a	7
Kans-Biljetten	f	26½	a	26¾
Schuldb. Sijnd. 1.º serie. 5 pCt.		98¼	a	99
ditto Sijnd. 2.º serie.	5	94¼	a	94¾
FRANKRIJK, Tiers Consolidés.	5	72½	a	73
Certificaten van dito. 5				
ditto (administratie te Parijs).		67	a	67½
Reconnaissances	5	79½	a	80
RUSLAND, bij Hope en Comp	5	91¼	a	91¾
Inschrijving.	6	47½	a	47¾
PRUISSEN, Nieuwe.	5	79	a	79¼
SPANJE, Negotiatie 1807.	5½	20¾	a	21¼
OOSTENRIJK, Obl. Weener-Bank. 5		52½	a	54
ditto	4	42½	a	43
Cert., bij Goll. en Cp. 2½		35½	a	36
ditto Neg. Metaliek.	5	69¾	a	70¼
	2½	34½	a	35
	1	13½	a	14
Nationale Bank-actien		645	a	650
ITALIE, Monte di Milano	5	55¼	a	55¾
NAPELS, Cert. Lamaison en Bows. c. s. 5		68	a	68½
Cert. (adminis. Napels)	5	67¾	a	68¼

SCHIEDAM den 2 Februarij.

Genever, de 30 Virtels, zonder Fust. 6½

Amsterdamsche Proef. 8½

Zonder de Belasting.